

TFRS 8 FAALİYET BÖLÜMLERİ STANDARDININ UYGULANMA DÜZEYİNİN TMS 14 BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA STANDARDI İLE KARŞILAŞTIRMASI: İMKB 100 UYGULAMASI*

Doç. Dr. Cemal ELİTAŞ**

Yrd. Doç. Dr. Serkan ÖZDEMİR***

ÖZ

Birçok alanda ve ülkede faaliyet gösteren uluslararası işletmelerin yönetilmesi ve performans analizlerinin yapılarak geleceğe dönük kararların alınabilmesi gün geçtikçe zorlaşmaktadır. Bölümsel raporlama bu zorlukları ortadan kaldırarak, yanlış yönetim kararlarının alınması riskini azaltan bir uygulamadır. Bölümsel raporlama ile ilgili yapılan son düzenleme olan UFRS 8 standardı, 31 Aralık 2008 tarihinden sonraki dönemlerde kullanılmak IASB tarafından yayınlanmıştır. Türkiye’de de eşzamanlı olarak yayınlanan TFRS 8 standardının, TMS 14 standardı ile karşılaştırıldığında bölümsel raporlama uygulamalarına olumlu katkılar sağlayacağı beklenmektedir. Çalışma sonucunda, TFRS 8 standardının Türkiye’de bölümsel raporlama uygulamalarının yaygınlaşmasına olumlu katkılar sağladığı ve bir farkındalık yarattığı görülmektedir. TFRS 8 standardı ile kamuoyuna açıklanan bölüm ve finansal bilgi miktarındaki artışlar, finansal tablo kullanıcılarının, işletmeler hakkında daha detaylı analizler yapabilmesine imkân tanıyacaktır. Tüm eksikliklerine rağmen TMS 14 standardı da Türkiye’de bölümsel raporlama kültürünün oluşturulmasında önemli katkılarda bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: TFRS 8, TMS 14, Bölümsel Raporlama, Faaliyet Bölümlendirilmesi

JEL Sınıflandırması: M41, M42

* Bu makale “TFRS 8 Faaliyet Bölümleri Standardının Getirdikleri ve Borsaya Kote (İMKB 100) Şirketler Üzerine Bir Uygulama” isimli Doktora tezinden üretilmiştir.

** Yalova Üniversitesi İİBF Fakültesi, cemalelitas@gmail.com

*** Pamukkale Üniversitesi Buldan Meslek Yüksekokulu, sozdemir@pau.edu.tr

COMPARISON OF THE APPLICATION LEVEL OF THE TFRS 8 ACTIVITY DIVISIONS STANDARDS WITH THE TMS 14 DIVISIONS IN TERMS OF REPORTING STANDARD: AN APPLICATION OF IMKB 100

ABSTRACT

It is getting more and more complicated for international companies that carry on operations in many business dimensions and countries to administer and make decisions by implementing performance analysis. Divisional reporting reduces making erroneous administrative decisions while it is dismissing such bottlenecks. The latest regulation about the divisional reporting, the UFRS 8 standard was issued by IASB to be applied within the fiscal years after 31st December 2008. When the TFRS 8 standard which was issued simultaneously in Turkey, is compared with the TMS 14, it is envisaged that it will contribute to the divisional reporting applications. In the conclusion part of the study, it was observed that the TFRS 8 standard makes positive commitments to expanding of the divisional reporting applications and creates an increasing awareness in Turkey. Increasing amount of announced information about division and financials of the company by means of the TFRS 8 standard provide the financial table users to make more elaborative analysis about companies. In spite of its several deficiencies, the TMS 14 standard has contributed substantially to the development of divisional reporting understanding in Turkey.

Keywords: TFRS 8, TMS 14, Segment Reporting, Activity Segmentation

JEL Classification: M41, M42

1. GİRİŞ

Bilgi, karar vericilerin doğru karar verebilmeleri için kullandıkları en önemli araçtır. Şirketler hakkında elde edilmiş geçmişe veya günümüze ait finansal bilgiler, gelecekle ilgili karar aşamasında kullanıcıların en önemli yardımcısıdır. Kullanılacak finansal bilgilerin zamanlı, anlaşılır ve karşılaştırılabilir olması gereklidir (Hessling ve Jaakola 2007, 6).

Son on yılda ekonomik küreselleşmenin hızla artması ile birlikte konsolide edilmiş finansal bilgilerin de aynı paralellikte arttığı gözlenmektedir. Konsolide edilmiş finansal bilgiler, bu bilgileri kullanarak işletme performansı hakkında bilgi sağlamayı amaçlayan kişi ve kurumlara yeterli oranda yol gösterememektedir. Bölümsel raporlama, işletmeleri faaliyet bölümlerine ayırmak suretiyle, konsolide finansal bilgileri daha anlaşılır hale getirmeyi amaçlamaktadır (Hessling ve Ja-

akola 2007, 4).

Günümüzde dünya ekonomisinde yaşanan problemlerden işletmelerin etkilenmemesi için önerilen en yeni yaklaşımlardan biri, daha saydam finansal tablolar düzenlemektir. İşletmelerin finansal tablolarında saydamlaşmayı sağlayacak en önemli yollardan biri bölümsel raporlama uygulamalarıdır (Benjamin ve Diğerleri 2010 40).

Lambert, Leuz ve Verrecchia (2007) tarafından yapılan çalışmada, muhasebe sisteminin yarattığı finansal bilgilerin açıklanması ile sermaye maliyeti arasında bir ilişki olup olmadığı araştırılmıştır. Sonuç olarak, doğru ve detaylı açıklanan finansal bilginin, sermaye maliyetini ve gelecekteki nakit akışı beklentilerini doğrudan etkilediği tespit edilmiştir.

Bölümsel raporlamanın işletmeler açısından önemli olduğu böyle bir ortamda, aykırı bazı durumlarda yaşanmaktadır. Bazı işletmeler yaşanan aşırı rekabetten dolayı, finansal bilgilerinin bölümsel detaylarını kamuoyu ile paylaşmaktan çekinmektedir. Bu durum da bölümsel raporların detaydan uzak hazırlanmasına sebep olmaktadır. Böylece muhtemel yatırımcılar ve küçük ortaklar işletme hakkında detaylı bilgi edinmemektedir.

Bölümsel raporlama ihtiyacı ilk olarak, 1960'lı yıllarda ABD'de Endüstriyel Holdinglerin talepleri doğrultusunda ortaya çıkmıştır. Amerika Sermaye Piyasası SEC bu doğrultuda bölümsel raporlama standardının oluşturulması çalışmalarına 1969 yılında başlamıştır (Coller ve Pierce 1999, 65). Finansal Muhasebe Standartları Kurulu (FASB) tarafından standart haline getirilmesi ise Mali Bilgilerin Bölümlere Göre Raporlanması Standardı (SFAS 14) adıyla Aralık-1976 tarihinde gerçekleşmiştir. SFAS 14 standardı, Uluslararası Muhasebe Standartları Komitesi (IASC) tarafından yayınlanan Bölümlere Göre Raporlama Standardı (UMS 14) standardına da temel oluşturmuş bir standarttır. 1990'lı yıllarda FASB ve IASC bölümsel raporlama standartlarında önemli revizyonlar yapmışlardır. Öncelikle FASB 1997 yılında SFAS 14 standardının yerine "yönetim merkezli" Bağlantılı Bilgi ve Kuralların Bölümsel İçeriği Hakkında Kamuoyu Bilgilendirme Standardı (SFAS 131) standardını yayınlamıştır. Bu standart ile bölümsel raporlama bilgilerinin daha çok muhasebesel boyutları değil, yönetsel boyutları ön plana çıkarılmıştır. IASC tarafından UMS 14 standardında yapılan revizyonun temelinde ise, "risk ve getiri" yer almaktadır. UMS 14R standardının Avrupa Birliği ülkelerinde resmi olarak kullanılmaya başlanması ise 2003 yılında gerçekleşmiştir. 2006 yılında ise Bölümlere Göre Raporlama Standardı Revize Edilmiş (UMS 14R) standardı SFAS

131 standardının ilkeleri temelinde birleştirilerek, UFRS 8 standardı yayınlanmıştır (Veron 2007, 3).

Bu gelişmeler sonucunda IASB tarafından yayınlanmış olan UMS 14R standardı Türkçeleştirilerek TMSK tarafından TMS 14 olarak 03.03.2006 tarihinde 31.12.2005 tarihinden sonraki dönemlerde uygulanmak üzere yayınlanmıştır.

IASB'ın UMS 14R standardını yürürlükten kaldırarak, yerine 1 Ocak 2009'dan itibaren uygulanacak UFRS 8 standardını yayınlaması, TMSK'nın da bu konuda yeni bir düzenleme yapmasını gerekli kılmıştır. Bu çerçevede TMSK, UFRS 8 standardını Türkçeleştirerek TFRS 8 standardı olarak 15.07.2007 tarihli ve 26583 sayılı Resmi Gazete'de yayınlamıştır. TFRS 8 Faaliyet Bölümleri Standardı 31.12.2008 tarihinden sonra başlayan hesap dönemlerinde uygulanmak üzere yürürlüğe girmiştir. TFRS 8 Standardının uygulanmasıyla "TMS 14 Bölümlere Göre Raporlama" standardı yürürlükten kaldırılmıştır.

Bu çalışmanın temel amacı, borsaya kote (İMKB-100) şirketlerin bağımsız denetim raporlarını inceleyerek, TMS 14 standardı uygulamalarından, TFRS 8 standardına geçiş aşamasındaki değişiklikleri ve uygulamadaki son durumu karşılaştırmalı olarak ortaya koymaktır.

2. LİTERATÜR TARAMASI

Yapılan literatür incelemesinde bölümsel raporlamada hem SFAS 14 standardından SFAS 131 standardına geçiş aşamasında hem de UMS 14R standardından UFRS 8 standardına geçiş aşamasında yaşanan değişimlerle ilgili çalışmalara ulaşılmıştır.

Street, Nichols ve Gray (2000) tarafından yapılan çalışmada, ABD'de faaliyet gösteren büyük şirketlerin bölümsel raporlamalarında, SFAS 14 standardından SFAS 131 standardına geçişte ne tür değişiklikler yaşandığı tespit edilmiştir. SFAS 14 standardı ile düzenlenmiş 1997 yılına ait bölümsel raporlamalar ile SFAS 131 standardı ile düzenlenmiş bölümsel raporlamalar karşılaştırıldığında ortaya çıkan en temel fark, faaliyet bölüm sayılarındaki önemli orandaki artıştır. Ayrıca bu duruma paralel olarak kamuoyuna açıklanan bölümsel bilgi miktarında da yüzde 14 gibi önemli bir oranda artış sağlandığı tespit edilmiştir. Douplik ve Sees (2001) tarafından yapılan yine benzer bir çalışmada ise, SFAS 131 ve SFAS 14 standardı uygulamaları coğrafi bölümlendirme açısından 254 şirket örneği ile karşılaştırılmıştır. Şirketlerin yüzde 40'ının SFAS 131 standardı uygulamalarında SFAS 14 standardına göre daha detaylı bir bölümlendirme yaptıkları tespit edilmiştir.

Hessling ve Jaakola (2007) tarafından yapılan çalışmada, UFRS 8

standartı hakkında şu sonuçlara ulaşılmıştır. Şirketlerde UFRS 8 standardının adaptasyon süreci doğru yönetilirse, bölümsel raporlama kalitesinde artış sağlanacağı düşünülmektedir. Ayrıca uzun vadede bölümsel raporlamadan elde edilen bilgilerin, finansal tablolardan elde edilecek bilgilerden daha çok bilgi ve fikir verici olacağı beklenmektedir. Ayrıca, günümüz uygulamaları incelendiğinde bazı firmaların, bölümsel raporlamayı organize ederken hala UMS 14R standardı kurallarına göre hareket ettikleri tespit edilmiştir. Oysa UFRS 8 standardı şirketlere bölümsel raporlamada önemli kolaylıklar tanımakta ve UMS 14R standardındaki iki farklı(faaliyet-coğrafi) bölümlendirme faaliyetini birleştirme imkânı tanımaktadır. UFRS 8 standardı şartlarına tam olarak uygun bölümsel raporlama gerçekleştirilirse, bölümsel raporlamanın finansal tablo kullanıcılarına daha detaylı bilgiler vereceği beklenmektedir.

Bens, Berger ve Monahan (2009) çalışmalarında, şirketlerin bölümsel raporlama sistemlerini oluştururken ki gönüllük durumları tespit edilmeye çalışılmıştır. Ayrıca bölümsel raporlamanın getirdiği özel maliyetlerin bölümsel raporlamanın içeriğini etkileme düzeyinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bölümsel raporlama yapısını oluşturmada tek bölümlü şirketlerin çok bölümlü şirketlerden farklı davranış yapıları sergiledikleri tespit edilmiştir. Tek bölümlü şirketlerin bölümsel raporlama konusunda özel maliyetleri ve rekabet ortamını bahane ederek gönülsüz davrandıkları tespit edilmiştir. Çok bölümlü şirketlerde ise, bölüm ve özel maliyetlerin, bölümsel raporlamayı ve kamuoyuna açıklanacak bilgi miktarını etkileyen en önemli unsur olduğu edilmiştir. Ayrıca, çok bölümlü yapıya sahip bazı şirketlerin, bölümsel raporlama faaliyetlerini organize ederken her bir bölümün bilgi edinme maliyetini de dikkate alarak, ana faaliyet bölümlerini görmezden gelerek, sözde bölümler oluşturma yoluna başvurdukları tespit edilmiştir. Böylece, rekabet ortamı içerisinde rakip firmalara ana faaliyet konularında fazlaca bilgi verilmemesinin amaçlandığı belirlenmiştir.

Derarca (2009) tarafından yapılan çalışmada, UFRS 8 standardının muhtemel getirileri, UMS 14 standardı ile karşılaştırılarak tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu çerçevede beklenen getiriler şu şekilde sıralanmıştır:

- Bölümsel raporlama yapısının değişmesi ile daha çok bölüm ve bölüm bilgisi kamuoyuna açıklanacaktır.
- Bölüm yöneticilerinin yönetim faaliyetleri, üretilen daha detaylı bölüm bilgileri ile daha kolay hale gelecektir.
- Daha detaylı açıklanacak bölümsel raporlar, finansal tablo kulla-

nicılarına daha doğru kararlar alma imkânı tanıyacaktır.

Hemm ve Valenza (2010) tarafından yapılan çalışma ile UFRS 8 standardının Fransa’da faaliyet gösteren 40 büyük şirkete adaptasyon aşamasında, şirket bölümlendirmesine ve bölüm bilgilerine olan etkinin tespiti amaçlanmıştır. Çalışma sonucunda, UFRS 8 standardı yürürlüğe girdikten sonra, Fransa’da faaliyet gösteren büyük şirketlerin açıklamış oldukları bölümlendirme sayılarında ve bölüm gösterge sayılarında belirgin bir artış yaşanmadığı tespit edilmiştir. Bölümsel raporlamada SFAS 131 standardının Amerikan şirketlerinde yaratmış olduğu olumlu etkinin Fransız şirketlerinde görünmemesinin sebebi olarak, araştırmanın uygulandığı şirketlerin yapısı ve yönetim kültürlerinden kaynaklandığı sonucuna varılmıştır. Amerikan şirketlerinin Fransız şirketlerine göre daha büyük ve küresel şirketler olması buradaki en büyük etken olarak belirlenmiştir. Ayrıca Amerikan şirketlerinin halka açıklama oranlarının çok yüksek olması bu durumu doğuran bir diğer etken olarak tespit edilmiştir.

TFRS 8 standardının 2009 yılında uygulamaya girmesi sebebiyle Türkiye’de de konu ile ilgili yapılmış olan çok fazla çalışma bulunmaktadır. Yapılan literatür araştırmasında aşağıda belirtilen çalışmalara ulaşılmıştır.

Uyar ve Güngörmüş (2009) tarafından yapılan çalışmada, TFRS 8 standardının Türkiye’de kullanım düzeyini açıklayan bir uygulama çalışması aktarılmıştır.

Ömürbek ve Özdemir (2009) tarafından yapılan çalışmada ise, İMKB-100 şirketlerinde TFRS 8 standardının coğrafi bölümlendirme uygulama düzeyleri ortaya konmuştur.

3. AMAÇ ve YÖNTEM

Yapılan uygulama çalışmasında, İMKB’de işlem gören şirketlerde “TFRS 8 Faaliyet Bölümleri” standardına geçiş aşamasında yaşanan değişiklikler ve uygulamadaki son durum karşılaştırmalı olarak tespit edilecektir. Bu uygulama için gerekli olan veriler, şirketlerin finansal tabloları ve dipnotlarına uygulanacak içerik analizi ile elde edilmiştir. Çalışmanın örneklemini, 17 Ekim 2011 tarihindeki İMKB-100 endeksinde bulunan şirketler oluşturmaktadır.

Uygulama çalışmasındaki veriler, ilgili şirketlerin 30 Eylül 2008, 31 Aralık 2008, 30 Eylül 2009, 31 Aralık 2009, 30 Eylül 2010 ve 31 Aralık 2010 tarihli Kamuoyu Aydınlatma Platformu internet sitesinden elde edilen, finansal tablo dipnotlarına uygulanan içerik analizi yolu ile elde edilmiştir.

4. BULGULAR VE ANALİZ

Uygulama çalışması kapsamında incelenen Ekim-2011 tarihli İMKB-100 şirketleri Tablo 1’de belirtilmiştir.

Tablo 1. Ekim-2011 Tarihli İMKB-100 Endeksinde Bulunan Şirketler

1	Adana Çimento	26	Do & Co Rest And Cat	51	İş Bankası	76	Sabancı Holding
2	Anadolu Efes	27	Doğan Holding	52	İş Finansal Kiralama	77	Sasa Polyester
3	Afyon Çimento	28	Doğan Yayın Hol.	53	İş GMYO	78	Şişe Cam
4	Akbank	29	Eczacıbaşı İlaç	54	Işıklar Yat. Hol.	79	Şekerbank
5	Akenerji	30	Eczacıbaşı Yatırım	55	İttifak Holding	80	Sinpaş Gmyo
6	Akfen Holding	31	Ege Gübre	56	İzmir Demir Çelik	81	Tav Hava Limanları
7	Aksigorta	32	Emlak Konut Gmyo	57	Karsan Otomotiv	82	Turkcell
8	Aksa	33	Enka İnşaat	58	Kartonsan	83	T.Ekonomi Bank.
9	Aksa Enerji	34	Ereğli Demir Çelik	59	Koç Holding	84	Tekstilbank
10	Alarko Holding	35	Fenerbahçe Sportif	60	Kiler Gıda	85	Tek-Art İnşaat
11	Anel Elektrik	36	Ford Otosan	61	Kiler GMYO	86	Türk Hava Yolları
12	Anadolu Sigorta	37	Garanti Bankası	62	Konya Çimento	87	Mondi Tire Kutsan
13	Arçelik	38	Global Yat. Holding	63	Koza Madencilik	88	Tekfen Holding
14	Aselsan	39	Goldas Kuyumculuk	64	Koza Altın	89	Tofaş Oto. Fab.
15	Asya Katılım Bank	40	Göltaş Çimento	65	Kardemir	90	Torunlar Gmyo
16	Aygaz	41	Good-Year	66	Metro Holding	91	Trakya Cam
17	Bagfaş	42	Gözde Girişim	67	Migros Ticaret	92	T.S.K.B.
18	Banvit	43	GSD Holding	68	Menderes Tekstil	93	Trabzonspor Sportif
19	BİM Mağazalar	44	Galatasaray Sportif	69	Netaş Telekom.	94	Türk Telekom
20	Bizim Mağazaları	45	Gübre Fabrik.	70	Net Holding	95	Türk Traktör
21	Beşiktaş Fut Yat.	46	T. Halk Bankası	71	Net Turizm	96	Tüpraş
22	Boyner Mağazacılık	47	Hürriyet Gzt.	72	Otokar	97	Ülker Bisküvi
23	Brisa	48	İhlas Ev Aletleri	73	Petkim	98	Vakıflar Bankası
24	Borusan Mannes	49	İhlas Holding	74	Park Elek. Madencilik	99	Yapı Ve Kredi Bank.
25	Doğuş Otomotiv	50	İpek Doğal Enerji	75	OMV Petrol Ofisi	100	Zorlu Enerji

Çalışmada ilk olarak, İMKB-100 endeksinde bulunan şirketlerin, TMS 14 standardı şartları doğrultusunda düzenlenen 2008 yılındaki bölümsel raporlama durumları, Tablo 2’de tespit edilmiştir. Şirketlerin yüzde 34’ünün sadece faaliyet bölümlendirmesi, yüzde 5’in ise sadece coğrafi bölümlendirme yaptığı tespit edilmiştir. Hem faaliyet hem de

coğrafi bölümlendirme yapan şirketlerin yüzde 9'unun birincil bölümlendirme olarak faaliyet bölümlendirmeyi, yüzde 2'sinin ise coğrafi bölümlendirmeyi tercih ettiği tespit edilmiştir. Şirketlerin yüzde 50'sinin ise, bölümsel raporlama yapmadıkları tespit edilmiştir. Bölümsel raporlamanın yeni yerleşmeye başladığı, faydalarının tam anlaşılmadığı bu yıllarda, bölümsel raporlama yapmayan şirketlerin yüzde 50 düzeyinde olması, normal karşılanabilecek bir durumdur.

Tablo 2. 2008 Yılında İMKB-100 Şirketlerinde TMS 14 Standardında Bölümsel Raporlama Durumu

	2008 (%)
Birincil Faaliyet Bölümlendirme İkincil Coğrafi Bölümlendirme	9
Birincil Coğrafi Bölümlendirme İkincil Faaliyet Bölümlendirme	2
Sadece Faaliyet Bölümlendirme	34
Sadece Coğrafi Bölümlendirme	5
Bölümsel Raporlama Uygulamayan	50

TFRS 8 standardının uygulanmaya başlandığı 2009 yılında ve takip eden 2010 yılında İMKB-100 şirketlerinin bölümsel raporlama durumları Tablo 3'de tespit edilmiştir. TFRS 8 standardının temel aldığı faaliyet bölümlendirmesini uygulayan şirketlerin 2009 yılında yüzde 45 oranında iken, 2010 yılında bu oran yüzde 52'ye çıkmıştır. Hem faaliyet hem de coğrafi bölümlendirmeyi bir arada kullanan şirketlerin oranı 2009 yılında yüzde 9 iken, 2010 yılında bu oran yüzde 10'a çıkmıştır. Sadece coğrafi bölümlendirme yapan şirketlerin oranı, 2009 yılında yüzde 6 iken, bu oran 2010 yılında yüzde 5'e düşmüştür. Bunun yanında sadece büyük müşteri bölümlendirmesi yapan şirketlerin oranı 2009 yılında yüzde 1 olarak tespit edilmiştir. Bölümsel raporlama uygulamayan şirketlerin oranı 2009 yılına yüzde 39 iken, bu oran 2010 yılında yüzde 33'e düşmüştür. 2008 yılında bölümsel raporlama yapmayan şirket oranı yüzde 50 olduğunu hatırlarsak, geçen iki yılda bölümsel raporlama anlamında şirketlerin büyük aşama kaydettiğini söyleyebiliriz. Böylece TFRS 8 standardının, bölümsel raporlamayı yaygınlaştırma amacının da, büyük ölçüde sağlandığı görülmektedir.

Tablo 3. 2009-2010 Yıllarında İMKB-100 Şirketlerinde TFRS 8 Standardında Bölümsel Raporlama Durumu

	2009 (%)	2010 (%)
Sadece Faaliyet Bölümlendirmesi	45	52
Sadece Coğrafi Bölümlendirme	6	5
Sadece Büyük Müşteri Bölümlendirmesi	1	0
Faaliyet ve Coğrafi Bölümlendirme Bir Arada	9	10
Faaliyet, Coğrafi ve Büyük Müşteri Bölümlendirmesi Bir Arada	0	0
Bölümsel Raporlama Uygulamayan	39	33

İMKB-100 şirketlerinden Tablo 4’de isimleri verilmiş 30 adedinin 2008, 2009 ve 2010 yıllarında bölümsel raporlama uygulaması yapmadığı tespit edilmiştir. Yapılan incelemede, onyedisi şirketin tek bir faaliyet ve coğrafi bölümde faaliyet gösterdiklerini belirterek bölümsel raporlama yapmadıkları belirlenmiştir. Şirketlerden yedi adedinin ise “Bölümsel Raporlama Yoktur” ibaresini kullanarak, TFRS 8 standardı şartlarına (TFRS 8 2-3) aykırı olarak sebebi ile ilgili herhangi bir açıklama yapmadıkları tespit edilmiştir. Bunun yanında altı şirketin dipnotlarında, bölümsel raporlama ile ilgili hiçbir bilgiye rastlanılmamıştır. Bu durum da TFRS 8 şartlarına (TFRS 8 2-3) uygun değildir.

Tablo 4. 2008-2009-2010 Yıllarında Bölümsel Raporlama Uygulamayan İMKB-100 Şirketleri ve Uygulamama Sebepleri

	ŞİRKETLERİ	BÖLÜMSEL RAPORLAMA UYGULAMAMA SEBEPLERİ
1	Afyon Çimento	“Bölümsel Raporlama Yoktur” ifadesi bulunmaktadır
2	Akenerji	Hiç değinilmemiştir
3	Anadolu Sigorta	“Şirkette tek bir faaliyet ve coğrafi bölüm bulunduğu” ifadesi bulunmaktadır
4	Aselsan	“Şirkette tek bir faaliyet ve coğrafi bölüm bulunduğu” ifadesi bulunmaktadır
5	Bim Mağazalar	“Şirkette tek bir faaliyet ve coğrafi bölüm bulunduğu” ifadesi bulunmaktadır
6	Bizim Mağazaları	Hiç değinilmemiştir
7	Beşiktaş Futbol Yat	“Şirkette tek bir faaliyet ve coğrafi bölüm bulunduğu” ifadesi bulunmaktadır
8	Brisa	Hiç değinilmemiştir
9	Eczacıbaşı Yatırım	“Şirkette tek bir faaliyet ve coğrafi bölüm bulunduğu” ifadesi bulunmaktadır
10	Emlak Konut Gmyo	“Şirkette tek bir faaliyet ve coğrafi bölüm bulunduğu” ifadesi bulunmaktadır
11	Ereğli Demir Çelik	“Şirkette tek bir faaliyet ve coğrafi bölüm bulunduğu” ifadesi bulunmaktadır

12	Fenerbahçe Sportif	“Bölümsel Raporlama Yoktur” ifadesi bulunmaktadır
13	Ford Otosan	“Şirkette tek bir faaliyet ve coğrafi bölüm bulunduğu” ifadesi bulunmaktadır
14	Goldas Kuyum.	“Şirkette tek bir faaliyet ve coğrafi bölüm bulunduğu” ifadesi bulunmaktadır
15	Good-Year	“Şirkette tek bir faaliyet ve coğrafi bölüm bulunduğu” ifadesi bulunmaktadır
16	Gözde Girişim	“Şirkette tek bir faaliyet ve coğrafi bölüm bulunduğu” ifadesi bulunmaktadır
17	İzmir Demir Çelik	“Şirkette tek bir faaliyet ve coğrafi bölüm bulunduğu” ifadesi bulunmaktadır
18	Kiler Gıda	“Bölümsel Raporlama Yoktur” ifadesi bulunmaktadır
19	Koza Altın	“Şirkette tek bir faaliyet ve coğrafi bölüm bulunduğu” ifadesi bulunmaktadır
20	Kardemir	“Şirkette tek bir faaliyet ve coğrafi bölüm bulunduğu” ifadesi bulunmaktadır
21	Net Turizm	“Bölümsel Raporlama Yoktur” ifadesi bulunmaktadır
22	Otokar	“Bölümsel Raporlama Yoktur” ifadesi bulunmaktadır
23	Petkim	“Bölümsel Raporlama Yoktur” ifadesi bulunmaktadır
24	Sasa Polyester	Hiç değinilmemiştir
25	Sinpaş Gmyo	Hiç değinilmemiştir
26	Tek-Art İnşaat	“Bölümsel Raporlama Yoktur” ifadesi bulunmaktadır
27	Tofaş Oto. Fab.	“Şirkette tek bir faaliyet ve coğrafi bölüm bulunduğu” ifadesi bulunmaktadır
28	Trabzonspor Sportif	Hiç değinilmemiştir
29	Türk Traktör	“Şirkette tek bir faaliyet ve coğrafi bölüm bulunduğu” ifadesi bulunmaktadır
30	Ülker Bisküvi	“Şirkette tek bir faaliyet ve coğrafi bölüm bulunduğu” ifadesi bulunmaktadır

İMKB-100 şirketlerinin 2008, 2009 ve 2010 yıllarında kamuoyuna açıkladıkları bölüm sayıları Tablo 5’te verilmiştir. 2008 yılında 231 olan bölüm sayısı, 2009 yılında yüzde 22,5 artarak 283’e çıkmıştır. Artış 2010 yılında da yüzde 17,6 ile devam etmiş ve 333 bölümün bilgisi kamuoyu ile paylaşılmıştır. Ara dönemlerde açıklanan bölüm sayıları 2008 yılında 194 iken, 2009 yılında yüzde 34’lük artışla 260 olarak gerçekleşmiştir. 2010 yılında da toplam bölüm sayısı yüzde 26,5 artarak 329’a çıkmıştır. Yukarıdaki verilerden de görüleceği üzere, TFRS 8 standardının en büyük amaçlarından biri olan bölüm sayılarının arttırılması ve kamuoyunun şirketler hakkında daha detaylı finansal bilgiler elde edebilme hedefi, büyük ölçüde başarılmıştır. Ara dönem bölüm sayılarındaki artışın yıllık bölüm sayılarındaki artışa göre fazla olmasının sebebi ise, TFRS 8 standardı ile birlikte, TMS 34 Ara Dönem Finansal Raporlama standardında

Yapılan değişiklikle, ara dönem bölümsel raporlamanın zorunlu hale getirilmesidir (TFRS 34 16g).

Tablo 5. İMKB-100 Şirketlerince Kamuoyuna Açıklanan Bölüm Sayıları

2008 Dönem Sonu	Değişim %	2009 Dönem Sonu	Değişim %	2010 Dönem Sonu
231	+ 22,5	283	+ 17,6	333
2008 3. Ara Dönem	Değişim %	2009 3. Ara Dönem	Değişim %	2010 3. Ara Dönem
194	+ 34	260	+ 26,5	329

Şirketlerin 2008 ve 2009 yılı bölümsel raporları incelendiğinde, 2009 yılında onaltı şirketin bölüm sayısında 2008 yılı ile karşılaştırıldığında artış, dört şirkette ise azalış tespit edilmiştir. Bunun yanında kırk şirketin bölüm sayılarında da bir değişiklik olmadığı belirlenmiştir (Tablo 6).

Tablo 6. 2008-2009 Yılları Karşılaştırmasında Bölüm Sayılarındaki Değişiklikler

ARTTIRANLAR	AZALTANLAR	AYNI KALANLAR
Bagfaş	Anadolu Efes	Adana Çimento
Park Elek.Madencilik	Sabancı Holding	Akbank
Netaş Telekom.	Banvit	Akfen Holding
Borusan Mannesmann	Yapı ve Kredi Bank.	Aksigorta
Doğuş Otomotiv		Aksa
Global Yat. Holding		Alarko Holding
T. Halk Bankası		Anel Elektrik
İhlas Holding		Arçelik
İttifak Holding		Asya Katılım Bankası
Karsan Otomotiv		Aygaz
Kartonsan		Tav Hava Limanları
Konya Çimento		T.Ekonomi Bank.
Koza Madencilik		Şişe Cam
Metro Holding		Şekerbank
Menderes Tekstil		Turkcell
Trakya Cam		OMV Petrol Ofisi
		Net Holding
		Boyer Mağazacılık
		Doğan Holding
		Doğan Yayın Hol.
		Eczacıbaşı İlaç
		Enka İnşaat
		Garanti Bankası
		Göлтаş Çimento
		GSD Holding
		Hürriyet Gzt.

		İhlas Ev Aletleri
		İpek Doğal Enerji
		İş Bankası
		İş Fin.Kir.
		Işıklar Yat. Hol.
		Koç Holding
		Tekstilbank
		Türk Hava Yolları
		Tekfen Holding
		T.S.K.B.
		Türk Telekom
		Tüpraş
		Vakıflar Bankası
		Zorlu Enerji

Şirketlerin 2009 ve 2010 yılı bölümsel raporları incelendiğinde, 2010 yılında onüç şirketin bölüm sayısında 2009 yılı ile karşılaştırıldığında artış, beş şirkette ise azalış tespit edilmiştir. Bunun yanında kırksekiz şirketin bölüm sayılarında da bir değişiklik olmadığı belirlenmiştir (Tablo 7).

Tablo 7. 2009-2010 Yılları Karşılaştırmasında Bölümsel Raporlamada Bölüm Sayılarındaki Değişiklikler

Arttırılanlar	Azaltılanlar	Aynı Kalanlar
Aksigorta	Park Elek.Madencilik	Adana Çimento
Aksa Enerji	Banvit	Anadolu Efes
Anel Elektrik	Enka İnşaat	Akbank
Bagfaş	İhlas Ev Aletleri	Akfen Holding
Tav Hava Limanları	Migros Ticaret	Aksa
Ege Gübre		Alarko Holding
Göлтаş Çimento		Arçelik
Galatasaray Sportif		Asya Katılım Bankası
İpek Doğal Enerji		Aygaz
İş GMYO		T.Ekonomi Bank.
Karsan Otomotiv		Şişe Cam
Metro Holding		Şekerbank
Torunlar GMYO		Turkcell
		Sabancı Holding
		OMV Petrol Ofisi
		Net Holding
		Netaş Telekom.
		Boyner Mağazacılık
		Borusan Mannesmann
		Doğuş Otomotiv
		Doğan Holding
		Doğan Yayın Hol.

TFRS 8 Faaliyet Bölümleri Standardının Uygulanma Düzeyinin TMS 14 Bölümlere Göre Raporlama Standardı İle Karşılaştırması: İMKB 100 Uygulaması

		Eczacıbaşı İlaç
		Garanti Bankası
		Global Yat. Holding
		GSD Holding
		T. Halk Bankası
		Hürriyet Gzt.
		İhlas Holding
		İş Bankası
		İş Fin.Kir.
		Işıklar Yat. Hol.
		İttifak Holding
		Kartonsan
		Koç Holding
		Konya Çimento
		Koza Madencilik
		Menderes Tekstil
		Tekstilbank
		Türk Hava Yolları
		Tekfen Holding
		Trakya Cam
		T.S.K.B.
		Türk Telekom
		Tüpraş
		Vakıflar Bankası
		Yapı Ve Kredi Bank.
		Zorlu Enerji

İMKB-100 şirketlerinin 2008-2009-2010 yıllarında 3. ara dönem bölümsel raporlarında kamuoyu ile paylaştıkları toplam finansal bilgi miktarları ve değişim oranları Tablo 8'de verilmiştir. Şirketlerin 2008 yılı 3. ara döneminde açıkladığı bölümsel bilgi miktarı toplam 658 adet iken, 2009 yılı 3. ara döneminde bilgi miktarı yüzde 25,9 artarak 829 adede çıkmıştır. Artış 2010 yılı 3. ara döneminde de yüzde 12,7 ile sürmüş ve 935 adet olarak gerçekleşmiştir. Yukarıdaki verilerden de anlaşıldığı üzere, TFRS 8 standardının en büyük amaçlarından biri olan, kamuoyunun şirketler hakkında daha detaylı bilgilendirilmesi hedefine, her yıl artan ara dönem bölümsel bilgi miktarı ile ulaşıldığı görülmektedir.

Tablo 8. İMKB-100 Şirketlerince Kamuoyuna Ara Dönemde Açıklanan Bölüm Bilgileri Miktarları

	2008 3. Ara Dönem	Değişim %	2009 3. Ara Dönem	Değişim %	2010 3. Ara Dönem
Faaliyet	596	+ 28	763	+ 14,5	874
Coğrafi	62	+ 6,5	66	- 7,5	61
TOPLAM	658	+ 25,9	829	+ 12,7	935

İMKB-100 şirketlerinin 2008-2009-2010 yıl sonu bölümsel raporlarında kamuoyu ile paylaştıkları toplam finansal bilgi miktarları ve değişim oranları Tablo 9’da verilmiştir. Şirketlerin 2008 yılı sonunda açıkladıkları bölümsel bilgi miktarı toplam 710 adet iken, 2009 yılı sonunda yüzde 26,7 artarak 900 adede çıkmıştır. Artış 2010 yılında da yüzde 3,7 ile sürmüştü ve 934 adet olarak gerçekleşmiştir. Yukarıdaki verilerden de anlaşıldığı üzere, TFRS 8 standardının en büyük amaçlarından biri olan kamuoyunun şirketler hakkında daha detaylı bilgilendirilmesi hedefine, her yıl artan bölümsel bilgi miktarı ile ulaşıldığı görülmektedir.

Tablo 9. İMKB-100 Şirketlerince Kamuoyuna Yıl Sonunda Açıklanan Bölüm Bilgileri Miktarları

	2008 Dönem Sonu	Değişim %	2009 Dönem Sonu	Değişim %	2010 Dönem Sonu
Faaliyet	638	+28,8	822	+ 5,5	868
Coğrafi	72	-	72	- 8,3	66
TOPLAM	710	+ 26,7	900	+ 3,7	934

Yukarıda verilen İMKB-100 şirketlerinin kamuoyu ile paylaştıkları 2008-2009-2010 yıllarına ait 3. ara dönem ve yılsonu toplam bölümsel bilgi miktarlarının şirket bazlı detaylı listesi ise Tablo 10’da verilmiştir.

Tüm şirketlerin bölümsel raporları incelendiğinde, şirketlerin bölümsel raporlarında bir standart olmadığı tespit edilmiştir. Bu durum finansal tablo kullanıcılarının, bölümsel raporları şirket bazında karşılaştırabilmesini engellemektedir.

Tablo incelendiğinde kamuoyuna en çok bölüm bilgisi açıklayan şirketlerin Alarko Holding, Menderes Tekstil ve Aksa olduğu görülmektedir. Daha önce konu ile ilgili yapılan çalışmalar dikkate alındığında, kamuoyuna rakiplerine göre daha çok bölümsel bilgi açıklayan şirketlerin, diğer faktörlerin sabit kaldığı bir ortamda uzun vadede kârlılık ve sermaye maliyeti açısından daha avantajlı hale geleceğini beklemek yanlış olmayacaktır.

Tablo 10. İMKB-100 Şirketlerince Faaliyet Bölümlerinde ve Coğrafi Bölümlerde Kamuoyuna Açıklanan Finansal Bilgi Miktarları

	2008 3. Ara Dönem	2008 Dönem Sonu	2009 3. Ara Dönem	2009 Dönem Sonu	2010 3. Ara Dönem	2010 Dönem Sonu
Adana Çimento	1	1	0	1	0	1
Anadolu Efes	15	17	7	11	8	10
Afyon Çimento	0	0	0	0	0	0
Akbank	12	12	12	12	11	11
Akenerji	0	0	0	0	0	0
Akfen Holding	0	9	0	9	11	11
Aksigorta	0	0	0	0	4	4
Aksa	32	32	32	32	32	8
Aksa Enerji	0	0	0	0	2	2
Alarko Holding	63	62	62	62	62	62
Anel Elektrik	0	0	0	0	21	21
Anadolu Sigorta	0	0	0	0	0	0
Arçelik	9	9	10	9	9	9
Aselsan	0	0	0	0	0	0
Asya Katılım Bank	9	9	9	9	9	9
Aygaz	19	23	25	23	22	22
Bagfaş	1	1	1	1	1	1
Banvit	0	11	4	2	0	0
BİM Mağazalar	0	0	0	0	0	0
Bizim Mağazaları	0	0	0	0	0	0
Beşiktaş Fut Yat.	0	0	0	0	0	0
Boyner Mağazacılık	2	2	2	2	2	2
Brisa	0	0	0	0	0	0
Borusan Mannes	0	0	6	6	6	6
Doğuş Otomotiv	0	0	7	7	7	7
Do & Co Rest And Cat	0	0	0	0	0	0
Doğan Holding	20	24	16	25	16	25
Doğan Yayın Hol.	25	25	28	29	28	28
Eczacıbaşı İlaç	17	18	18	18	18	18
Eczacıbaşı Yatırım	0	0	0	0	0	0
Ege Gübre	0	0	0	0	8	8

Emlak Konut GMYO	0	0	0	0	0	0
Enka İnşaat	26	26	26	26	26	26
Ereğli Demir Çelik	0	0	0	0	0	0
Fenerbahçe Sportif	0	0	0	0	0	0
Ford Otosan	0	0	0	0	0	0
Garanti Bankası	14	14	14	14	14	14
Global Yat. Holding	10	15	8	10	5	10
Goldas Kuyumculuk	0	0	0	0	0	0
Göлтаş Çimento	2	2	18	18	18	18
Good-Year	0	0	0	0	0	0
Gözde Girişim	0	0	0	0	0	0
GSD Holding	17	17	17	17	17	17
Galatasaray Sportif	0	0	0	0	12	12
Gübre Fabrik.	0	0	0	0	24	24
T. Halk Bankası	13	13	13	13	13	13
Hürriyet Gzt.	23	25	25	25	25	25
İhlas Ev Aletleri	12	12	12	12	12	12
İhlas Holding	12	12	12	12	12	12
İpek Doğal Enerji	24	24	24	24	24	24
İş Bankası	9	9	9	9	9	9
İş Finansal Kiralama	14	14	14	14	14	14
İş GMYO	0	0	6	6	6	6
Işıklar Yat. Hol.	20	20	20	20	20	20
İttifak Holding	0	0	31	31	31	31
İzmir Demir Çelik	0	0	0	0	0	0
Karsan Otomotiv	1	1	1	1	1	1
Kartonsan	0	0	0	9	9	10
Koç Holding	14	14	14	14	12	14
Kiler Gıda	0	0	0	0	0	0
Kiler GMYO	0	0	0	0	0	0
Konya Çimento	0	0	0	11	4	4
Koza Madencilik	24	24	24	24	24	24
Koza Altın	0	0	0	0	0	0
Kardemir	0	0	0	0	0	0
Metro Holding	0	2	19	11	11	11
Migros Ticaret	0	0	10	12	8	12

TFRS 8 Faaliyet Bölümleri Standardının Uygulanma Düzeyinin TMS 14 Bölümlere Göre Raporlama Standardı İle Karşılaştırması: İMKB 100 Uygulaması

Menderes Tekstil	0	0	45	45	45	45
Netaş Telekom.	0	0	0	14	12	12
Net Holding	16	16	19	19	19	19
Net Turizm	0	0	0	0	0	0
Otokar	0	0	0	0	0	0
Petkim	0	0	0	0	0	0
Park Elek. Madencilik	0	0	8	8	7	7
OMV Petrol Ofisi	18	18	18	18	18	18
Sabancı Holding	0	12	12	12	12	12
Sasa Polyester	0	0	0	0	0	0
Şişe Cam	14	14	14	14	14	14
Şekerbank	9	11	11	11	11	11
Sinpaş GMYO	0	0	0	0	0	0
Tav Hava Limanları	20	20	13	13	13	13
Turkcell	17	17	14	15	14	15
T.Ekonomi Bank.	10	10	14	14	14	14
Tekstilbank	10	10	14	10	10	10
Tek-Art İnşaat	0	0	10	0	0	0
Türk Hava Yolları	12	16	0	17	17	19
Mondi Tire Kutsan	1	1	0	10	10	10
Tekfen Holding	26	26	26	26	26	26
Tofaş Oto. Fab.	0	0	0	0	0	0
Torunlar GMYO	0	0	0	0	5	5
Trakya Cam	0	0	11	11	11	11
T.S.K.B.	6	6	11	11	11	11
Trabzonspor Sportif	0	0	0	0	0	0
Türk Telekom	4	13	13	13	13	13
Türk Traktör	0	0	0	0	0	0
Tüpraş	14	14	14	14	14	14
Ülker Bisküvi	0	0	0	0	0	0
Vakıflar Bankası	9	9	9	9	9	9
Yapı Ve Kredi Bank.	12	12	12	12	12	12
Zorlu Enerji	8	8	8	8	8	8

TFRS 8 standardının bölümsel raporlamaya getirmiş olduğu en büyük yeniliklerden biri (TFRS 8.28), bölümsel raporlarda mutabakat işleminin yapılarak, konsolide finansal rakamlara ulaşılması gerekliliğidir. Tablo 11’de 2008-2009-2010 yılları 3. ara dönem ve yılsonlarında,

bölümsel raporlarında mutabakat işlemlerini yapan şirketlerin sayısı ve değişim oranları verilmiştir.

2008 yılı sonunda 32 şirket bölümsel raporlarında mutabakat işlemi yapmış iken, bu sayı 2009 yılı sonunda yüzde 21,8 artarak 39'a çıkmıştır. Artış 2010 yılında da yüzde 10,2 ile devam ederek 43 şirkete çıkmıştır. 2008 yılı 3. ara döneminde 29 şirket mutabakat yapmış iken, bu sayı 2009 yılsonunda yüzde 24,1 artarak 36'ya çıkmıştır. Artış 2010 yılında da yüzde 19,4 ile devam ederek 43 şirkete çıkmıştır. Bu durum, şirketlerin TFRS 8 standardı şartlarına artan bir oranda uyum gösterme çabasında olduğunu göstermektedir.

Tablo 11. Bölümsel Raporlamada Mutabakat Yapan Şirketlerin Sayıları

2008 Dönem Sonu	Değişim %	2009 Dönem Sonu	Değişim %	2010 Dönem Sonu
32	+ 21,8	39	+ 10,2	43
2008 3. Ara Dönem	Değişim %	2009 3. Ara Dönem	Değişim %	2010 3. Ara Dönem
29	+ 24,1	36	+ 19,4	43

Tablo 12 ve Tablo 13'de İMKB-100'de işlem gören şirketlerin 2008-2009-2010 yılı 3. ara dönem ve yılsonlarında kamuoyu ile paylaştıkları bölümsel bilgiler ve tekrarlanma sayıları verilmiştir. Tablolar incelendiğinde, şirketlerin bölümsel raporlarında Bölüm Dışı Satış Gelirleri, Bölümler arası Satış Gelirleri, Brüt Kâr/Zarar, Diğer Faaliyet Gelirleri/Giderleri, Faaliyet Kârı/Zararı gibi verilere ağırlıklı olarak yer verdiği tespit edilmiştir.

Ayrıca, Tablo 47 ve Tablo 48'de yer alan bilgilerin şirket bazlı detaylı açıklamalarına, Ek Tablo 1-24'ten ulaşabilecektir.

Tablo 12. Faaliyet ve Faaliyet Bölümlerinde Kamuoyuna Açıklanan Finansal Bilgiler

	2008 3. Ara Dönem	2008 Dönem Sonu	2009 3. Ara Dönem	2009 Dönem Sonu	2010 3. Ara Dönem	2010 Dönem Sonu
GELİR TABLOSU BİLGİLERİ						
Bölüm Dışı Satış Gelirleri	14	17	17	22	23	26
Bölümler Arası Satış Gelirleri	11	13	14	18	18	20

TFRS 8 Faaliyet Bölümleri Standardının Uygulanma Düzeyinin TMS 14 Bölümlere
Göre Raporlama Standardı İle Karşılaştırması: İMKB 100 Uygulaması

Bölüm Dışı Satışların Maliyeti (-)	2	2	2	2	2	2
Bölümler Arası Satışların Maliyeti (-)	2	2	2	2	2	2
Satış Gelirleri	19	20	23	26	28	27
Satışların Maliyeti (-)	21	24	27	33	35	35
Toplam Bölüm Geliri	1	1	2	2	2	2
Brüt Kâr/Zarar	23	23	26	32	35	35
Faaliyet Gelirleri	16	16	16	17	18	17
Faaliyet Giderleri (-)	11	11	11	13	14	13
Araştırma ve Geliştirme Giderleri (-)	8	10	12	13	13	13
Pazarlama, Satış Dağıtım Giderleri (-)	13	15	20	23	24	25
Genel Yönetim Giderleri (-)	15	17	21	24	25	26
Diğer Faaliyet Gelirleri	26	27	29	34	35	36
Diğer Faaliyet Giderleri (-)	25	27	28	32	34	35
Faaliyet Kârı/Zararı	28	28	30	35	37	36
Finansal Gelirler	19	22	25	26	28	29
Finansal Giderler (-)	18	19	23	24	26	28
Karşılık Giderleri (-)	5	7	7	7	7	8
Amortisman ve İtfâ Giderleri (-)	9	10	17	21	18	22
Kıdem Tazminatı Karşılığı (-)	2	2	2	3	2	4
Ücretli İzin Karşılığı(-)	1	1	0	2	1	2
Temettü Gelirleri	4	4	6	5	6	6
Nakit Dışı Gelir-Gider	2	2	2	2	2	2
Sabit Kıymet Alımları	2	3	2	1	1	1
İştiraklerden Gelirler/Giderler	3	3	5	4	5	5
Maddi/Maddi Olmayan Duran Varlık Alımları	3	3	5	6	6	6
Özkaynak Yöntemiyle Değerlenen Yatırım Kâr/ Zarar Payları	4	5	7	7	8	9
Yatırım Harcamaları	5	7	8	9	11	13
Vergi Öncesi Kâr/Zarar	24	26	32	31	33	34
Dönem Vergi Gideri	22	22	26	24	27	26
Ana Ortaklık Payları	7	7	8	8	8	8
Azınlık Payları	10	11	12	12	11	10
Ertelenmiş Vergi Gelir/(Gideri)	6	6	9	8	10	10
Net Dönem Kârı/Zararı	23	23	28	25	28	27
BİLANÇO BİLGİLERİ						
Bölüm Varlıkları	33	37	43	47	47	48
Dönen Varlıklar Toplamı	6	6	8	8	9	8
Nakit ve Nakit Benzeri	3	3	4	4	4	3
Finansal Yatırımlar	2	2	2	2	2	2
Kısa Vadeli Ticari Alacaklar	2	2	3	4	4	3

Kısa Vadeli Diğer Alacaklar	1	1	2	2	2	2
Şüpheli Alacak Karşılıkları (-)	3	3	2	3	2	3
İlişkili Taraflardan Ticari Alacaklar	0	0	0	1	1	1
Stoklar	2	2	3	4	4	3
Stok Değer Düşüklüğü Karşılığı (-)	3	3	2	3	2	3
Diğer Dönen Varlıklar	1	1	2	2	2	2
Satış Amacıyla Elde Tutulan Duran Varlıklar	1	1	2	1	1	1
Duran Varlıklar Toplamı	5	5	7	8	8	7
UV Ticari Alacaklar	2	2	2	2	2	1
UV Diğer Alacaklar	1	1	1	1	1	1
Finansal Yatırımlar	2	2	2	2	2	1
Özkaynak Yöntemiyle Değerlenen Yatırımlar	3	4	7	9	9	9
Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller	2	2	3	4	4	4
Yatırım Amaçlı Gayrimenkul Değer Düşüklüğü Karşılığı	1	3	2	3	2	3
Maddi Duran Varlıklar	8	10	11	13	13	12
Maddi Olmayan Duran Varlıklar	6	6	8	9	10	10
Diğer Duran Varlıklar	1	1	2	2	2	2
Maddi ve Maddi Olmayan Duran Varlık Karşılığı	0	3	2	4	3	4
Şerefiye	2	3	3	2	2	1
Şerefiye Değer Düşüklüğü Karşılığı	0	2	1	1	1	1
İştirak ve Bağlı Ortaklıklar	6	6	7	7	7	7
Amortisman ve İtfa Payları	9	12	10	10	12	12
Vergi Cezası Karşılığı	0	0	0	2	0	1
Ertelenmiş Vergi Varlıkları	1	1	2	2	2	2
BÖLÜM KAYNAKLARI	3	3	6	6	8	8
Bölüm Yükümlülükleri	26	29	34	38	38	39
Kısa Vadeli Yükümlülükler	4	4	6	6	7	7
Kısa Vadeli Finansal Borçlar	2	2	3	3	3	2
Kısa Vadeli Diğer Finansal Yükümlülükler	1	1	1	1	1	1
Kısa Vadeli Ticari Borçlar	2	2	3	4	4	3
Kısa Vadeli Diğer Borçlar	1	1	2	2	2	2
Kısa Vadeli Dönem Kârı Vergi ve Yasal Yükümlülükler Karş.	2	2	2	2	0	1
Kısa Vadeli Borç Karşılığı	1	1	2	2	1	2
Faiz Giderleri Reeskontu	1	1	0	1	2	1
Dava Karşılık Giderleri	2	3	2	3	3	3
Diğer Kısa Vadeli Yükümlülükler	1	1	2	2	2	2
Alınan Avanslar	0	0	0	1	1	1
Maaş ve İkramiye Tahakkukları	1	1	1	1	1	1
Uzun Vadeli Yükümlülükler	4	4	6	6	7	7

TFRS 8 Faaliyet Bölümleri Standardının Uygulanma Düzeyinin TMS 14 Bölümlere Göre Raporlama Standardı İle Karşılaştırması: İMKB 100 Uygulaması

Uzun Vadeli Finansal Borçlar	1	1	2	2	2	2
Uzun Vadeli Diğer Finansal Yükümlülükler	1	1	1	1	1	1
Uzun Vadeli Ticari Borçlar	1	1	1	1	1	1
Uzun Vadeli Borç Karşılığı	1	1	1	1	1	1
Kıdem Tazminatı Karşılığı	4	4	4	5	4	5
Kullanılmayan İzin Karşılığı	1	2	2	3	2	3
Ertelenmiş Vergi Yükümlülüğü	1	1	2	2	2	2
Satış Amacıyla Elde Tutulan Duran Varlık Yükümlülükleri	0	0	1	0	0	0
Diğer Uzun Vadeli Yükümlülükler	1	1	1	1	1	1
Özkaynaklar	11	11	15	14	16	15
Özsermaye	2	2	3	3	3	3
Ödenmiş Sermaye	2	2	3	3	3	2
Sermaye Düzeltmesi Farkları	0	0	2	2	2	2
Azınlık Payları	2	2	4	4	4	4
Karşılıklı İştirak Sermaye Düzeltmesi	1	1	1	1	1	1
Değer Artış Fonları	1	1	2	2	2	2
Yabancı Para Çevrim Farkları	1	1	2	2	2	2
Yedekler	2	2	4	4	4	3
Sermaye Yatırımı	2	3	2	3	3	3
Dönem Net Kârı	3	3	5	5	5	4
Geçmiş Yıl Zararları (-)	2	2	4	4	4	3

Tablo 13. Coğrafi Bölümlerde Kamuoyuna Açıklanan Finansal Bilgiler

	2008 3. Ara Dönem	2008 Dönem Sonu	2009 3. Ara Dönem	2009 Dönem Sonu	2010 3. Ara Dönem	2010 Dönem Sonu
Bölüm Dışı Satış Gelirleri	4	5	2	2	3	3
Bölümler Arası Satış Gelirleri	3	4	1	1	1	1
Net Satışlar	5	5	5	6	5	5
Satış Gelirleri	2	2	3	3	3	3
Satışların Maliyeti (-)	1	1	2	2	2	2
Brüt Kâr/Zarar	1	1	2	2	2	2
Pazarlama, Satış Dağıtım Giderleri (-)	1	1	1	1	1	1
Genel Yönetim Giderleri (-)	1	1	1	1	1	1
İştiraklerden Elde Edilen Gelir/Giderler	1	1	1	1	1	1

Diğer Faaliyet Gelirleri	2	2	1	1	1	1
Diğer Faaliyet Giderleri (-)	2	2	1	1	1	1
Diğer Finansal Gelirler	2	2	1	1	1	1
Diğer Finansal Giderler (-)	2	2	1	1	1	1
Özkaynak Yöntemiyle Değerlenen Yatırım Kâr/ Zarar Payları	1	1	1	1	1	1
Sabit Kıymet Alımları	1	2	1	1	0	0
Maddi/Maddi Olmayan Duran Varlık Al	1	1	2	2	2	2
Amortisman ve İtfa Giderleri (-)	2	3	3	3	2	2
Faaliyet Kârı/Zararı	1	1	1	1	1	1
Vergi Öncesi Kâr/Zarar	1	1	1	1	1	1
Dönem Vergi Gideri	2	2	1	1	1	1
Ertelenmiş Vergi Gelir/(Gideri)	1	1	1	1	1	1
Net Dönem Kârı/Zararı	2	2	1	1	1	1
Bölüm Varlıkları	8	9	7	6	7	7
İştirakler	1	1	0	0	0	0
Şerefiye	0	1	0	0	0	0
Şerefiye Değer Düşüklüğü Karşılığı(-)	0	1	1	1	1	1
Duran Varlıklar	3	4	4	4	3	3
Maddi Olmayan Duran Varlıklar	2	2	3	2	2	2
Amortisman ve İtfa Payları	1	1	1	1	1	1
Şüpheli Alacak Karşılığı (-)	1	1	1	1	1	1
Özkaynak Yöntemiyle Değerlenen Yatırım.	1	1	0	1	0	0
Yatırım Amaçlı Gayrimenkul Değ. Düş Karş.(-)	0	1	0	0	0	0
Vergi Cezası Karşılığı (-)	0	0	1	1	1	1
Yatırım Harcamaları	2	2	2	2	2	2
Bölüm Yükümlülükleri	4	5	2	2	2	2
Kıdem Tazminatı Karşılığı	1	1	1	1	1	1
Dava Karşılık Giderleri	1	1	1	1	1	1
Faiz Gid. Reeskontu	1	1	1	1	1	1

İMKB-100 şirketlerinin 2008-2009-2010 yılı bölümsel raporları incelendiğinde, farklı birçok durumda tespit edilmiştir. Bu durumların dört tanesi Tablo 14’de özetlenmiştir.

TFRS 8 standardı şartlarına(TFRS 8.29) göre, şirketler 2009 yılında, TMS 14 standardı şartlarına göre düzenlenmiş 2008 yılına ait bölümsel raporlarını, TFRS 8 standardı şartlarına göre yeniden düzenlemek zorundadır. Yapılan incelemede aşağıda isimleri bulunan yirmibeş şirketin bu düzenlemeyi gerçekleştirdiği tespit edilmiştir.

TFRS 8 standardının yürürlüğe giriş tarihi 01 Ocak 2009 tarihidir. Fakat aşağıda isimleri bulunan on şirketin, 2009 yılı bölümsel raporla-

rını standart şartlarına aykırı olarak, yürürlükten kalkmış olan TMS 14 standardı şartlarına göre düzenledikleri belirlenmiştir.

TFRS 8 standardı 15.07.2007 tarihli ve 26583 nolu Resmi Gazete'de yayınlamış ve 31.12.2008 tarihinden sonraki dönemlerde kullanılacağı belirtilmiştir. Fakat şirketlere, isterlerse yeni standarda hazırlık amacıyla, 2008 yılı finansal raporlarında, TFRS 8 standardı şartlarını uygulayabilecekleri belirtilmiştir. Bu durumu dikkate alan ve aşağıda isimleri bulunan onbeş şirketin, 2008 yılı bölümsel raporlarında, TFRS 8 standardının şartlarını uyguladıkları tespit edilmiştir.

TFRS 8 standardı ile birlikte TMS 34 Ara Dönem Finansal Raporlama Standardında yapılan değişikliklerle, ara dönem bölümsel raporlama uygulaması zorunlu hale getirilmiştir. Aşağıda isimleri bulunan onaltı şirketin, TFRS 8 standardının uygulanmaya başladığı 2009 yılından itibaren, daha önceki dönemler de yapmadıkları ara dönem bölümsel raporlamayı yapmaya başladığı belirlenmiştir.

Tablo 14. İMKB-100 Şirketlerinde Bölümsel Raporlama İlgili Tespit Edilen Diğer Durumlar-1

2008 Bölümsel Raporlarını 2009 Yılında TFRS 8 Standardını Uyarlayan Şirketler	2009 Yılında TFRS 8 Standardına Göre Düzenleme Yapmayan Şirketler	2008 Yılında TFRS 8 Standardını Uygulayan Şirketler	TFRS 8 İle Ara Dönemde Bölümsel Raporlamaya Başlayan Şirketler
Anadolu Efes	Tav Hava Limanları	Akbank Taş	Akfen Holding
Akbank	Park Elek. Madencilik	Alarko Holding	Aksigorta
Akfen Holding	Net Holding	Doğan Holding	Aksa Enerji
Alarko Holding	Netaş Telekom.	Doğan Yayın Hol.	Sabancı Holding
Arçelik	Banvit	Enka İnşaat	Park Elek.Madencilik
Asya Katılım Bankası	Boyner Mağazacılık	Garanti Bankası	Netaş Telekom.
T. Ekonomi Bank.	Hürriyet Gazete	GSD Holding	Borusan Mannesmann
Şekerbank	Işıklar Yat. Hol.	T. Halk Bankası	Doğuş Otomotiv
Turkcell	Koza Madencilik	İhlas Holding	Ege Gübre
Sabancı Holding	Zorlu Enerji	İpek Doğal Enerji	Galatasaray Sportif
Netaş Telekom		İş Bankası	Gübre Fabrik.
Borusan Mannesmann		Tekstilbank	İttifak Holding
Doğuş Otomotiv		Tekfen Holding	Kartonsan
Eczacıbaşı İlaç		Türk Telekom	Konya Çimento
Global Yat. Holding		Vakıflar Bankası	Metro Holding
Göлтаş Çimento			Torunlar GMYO
İttifak Holding			
Kartonsan			
Metro Holding			

Migros Ticaret			
Migros Ticaret			
Türk Hava Yolları			
Mondi Tire Kutsan			
Trakya Cam			
T.S.K.B.			

İMKB-100 şirketlerinin 2008-2009-2010 yılı bölümsel raporları incelendiğinde, farklı birçok durumda tespit edilmiştir. Bu durumların dört tanesi Tablo 15’de özetlenmiştir.

Bölümsel raporlama, TFRS 8 standardı ile birlikte şirketler tarafından daha tanınır ve uygulanır hale gelmiştir. Aşağıda isimleri bulunan ondört şirketin, TFRS 8 standardının uygulanmaya başladığı 2009 yılından itibaren bölümsel raporlama yapmaya başladığı tespit edilmiştir.

Yeni standardın yeni şartları ile birlikte şirketlerin bölümsel raporlarında değişiklikler yaratması hedeflenmiştir. Fakat yapılan incelemelerde TFRS 8 standardının, aşağıda isimleri bulunan on şirketin bölümsel raporlarında herhangi bir değişiklik yaratmadığı belirlenmiştir.

Şirketlerin 2009 ve 2010 yılı bölümsel raporlarında yapılan detaylı incelemelerde, aşağıda ismi bulunan altı şirketin, TFRS 8 standardının şartlarına aykırı bölümsel raporlar düzenledikleri tespit edilmiştir.

TFRS 8 standardının yayınlanmasındaki en önemli amaç, kamuoyu ile paylaşılan bölümsel bilgi miktarını arttırmaktır. Fakat yapılan incelemelerde, aşağıda isimleri bulunan üç şirketin, TFRS 8 standardı ile birlikte bölümsel raporlamada bölüm sayısı ve bölümsel bilgi anlamında geriye gittikleri belirlenmiştir.

Tablo 15. İMKB-100 Şirketlerinde Bölümsel Raporlama İlgili Tespit Edilen Diğer Durumlar-2

TFRS 8 Standardı İle Bölümsel Raporlamaya Başlayan Şirketler	TFRS 8’in Bölümsel Raporlamada Değişiklik Yaratmadığı Şirketler	TFRS 8 Standardı Şartlarına Aykırı Bölümsel Raporlama Yapan Şirketler	TFRS 8 Standardı İle Bölümsel Raporlamaları Geriye Giden Şirketler
Park Elek. Madencilik	Asya Katılım Bankası	Bagfaş	Tav Hava Limanları
Netaş Telekom	Şekerbank	Park Elek.Madencilik	Banvit
Borusan Mannesmann	OMV Petrol Ofisi	Banvit	Global Yat. Holding
Doğuş Otomotiv	Boyner Mağazacılık	Hürriyet Gzt.	
Ege Gübre	Eczacıbaşı İlaç	Işıklar Yat. Hol.	
Galatasaray Sportif	Hürriyet Gzt.	Koza Madencilik	

Gübre Fabrik.	İhlas Ev Aletleri		
İş Fin. Kir.	Karsan Otomotiv		
İttifak Holding	Koç Holding		
Kartonsan	Tüpraş		
Konya Çimento			
Menderes Tekstil			
Torunlar GMYO			
Trakya Cam			

5. SONUÇ VE DEĞERLENDİRMELER

İşletmeler, dünya ticaret hacminin büyümesi ile beraber birden çok alanda faaliyet göstermeye başlamıştır. Bunun sonucu olarak da işletmelerin faaliyetlerinin bölümlere ayrılarak incelenmesi ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Ayrıca finansal tablo kullanıcıları için finansal analizde, konsolide tablo bilgilerinin yanında daha ayrıntılı bölümsel raporlama bilgilerine de gerek duyulmaya başlanmıştır. Bunun yanında sermaye piyasalarının yaygınlaşması ve genişlemesi, kurumsal ve bireysel yatırımcıların sayısını da arttırmıştır. Sermaye piyasalarındaki artan rekabet, işletmelerin yatırımcılarına daha detaylı finansal bilgi sunabilme gerekliliğini de ortaya çıkarmıştır. Bunun yanında işletme ortakları ve işletmeye borç verenlerde bölümsel raporlama bilgileri ile daha yakından ilgilenmeye başlamışlardır.

IASB ve FASB tarafından yönetilen uluslararası finansal raporlama standartlarının oluşturulması sürecinde, UMS 14R ve SFAS 131 standartlarının birleştirilmesi ile oluşturulan UFRS 8 standardı, 31 Aralık 2008 tarihinden sonraki dönemlerde kullanılmak üzere yayınlanmıştır. UFRS 8 standardının temel amacı, standardın uygulanması sonucu sunulacak bölümsel raporlama bilgilerinin, finansal tablo kullanıcılarına şirketler hakkında en doğru finansal sonuçları sunması ve bunun sonucunda şirket faaliyetleri konusunda doğru kararlar alınmasını sağlamaktır.

UMS 14R standardı uygulamaları incelendiğinde, işletmeler tarafından yayınlanan bölümsel raporlama bilgilerinin çok etkin bilgiler olmadığı görülmektedir. UFRS 8 standardı ile uygulanacak “yönetim yaklaşımı”nın, bölümsel raporlamanın kalitesini arttıracacağı beklenmektedir. UFRS 8 standardının sağlayacağı kolaylıklara rağmen, işletmelerin rekabet ortamından etkilenerek, faaliyet bölümlerinde gereksiz birleştirmelere giderek, bölümsel bilgileri önemsizleştirme ihtimali de her zaman bulunmaktadır.

Birçok eksiklerine rağmen UMS 14R ve SFAS 131 standartlarının sağladığı en önemli fayda, işletmelere bölümsel raporlama alışkanlığı kazandırmasıdır. İşletmeler bu standartlar sayesinde sadece konsolide finansal tablolar düzenlemenin yanında, yaptıkları faaliyetlere bölümsel raporlamayı da ilave ederek, bu konuda bir vizyon edinmişlerdir. UFRS 8 standardının anlaşılması ve uygulanmasında, bu sebeplerden dolayı bir zorluk yaşanmadığı görülmektedir. Fakat bazı işletmelerin mevcut finansal raporlama alışkanlıklarından kolaylıkla vazgeçmediği düşünüldüğünde, geçiş döneminde bazı sorunların yaşanması da kaçınılmazdır.

Konu ile ilgili yapılan tüm çalışmalar incelendiğinde, UFRS 8 standardının, işletmelerin bölüm bilgisi kalitesini uzun vadede artırarak, finansal tablo kullanıcılarının daha doğru kararlar vermesine farklı olanaklar sağlayacağı beklenmektedir. Ayrıca bu durumun, işletme kârlılıklarına olumlu katkılar sağlayacağı ve uzun vadede de yatırımcısına vereceği güvenle sermaye maliyetini azaltacağı umulmaktadır.

İMKB-100 endeksinde işlem gören şirketlerde, TMS 14 standardından TFRS 8 standardına geçiş aşamasında yaşanan değişiklikler ve uygulamadaki son durum, karşılaştırmalı olarak tespit edilmiştir. Bu uygulama için gerekli olan veriler, şirketlerin 30 Eylül 2008, 31 Aralık 2008, 30 Eylül 2009, 31 Aralık 2009, 30 Eylül 2010 ve 31 Aralık 2010 tarihli finansal tabloları ve dipnotlarına uygulanacak içerik analizi yolu ile sağlanmıştır. Elde edilen verilerin değerlendirilmesi ile aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

- TFRS 8 standardı ile bölümsel raporlama yapan işletmelerin sayısında önemli oranda artış sağlanmıştır. Bu sonuç, TFRS 8 standardının bölümsel raporlama uygulamalarının yaygınlaşmasına katkıda bulunduğunu göstermektedir.
- TFRS 8 standardı ile kamuoyuna açıklanan toplam bölüm sayısında önemli oranda artış sağlanmıştır. Bu sonuç, TFRS 8 standardı ile hedeflenen bölüm sayılarının artırılması ve kamuoyunun şirketler hakkında daha detaylı finansal bilgiler elde edebilmesi hedefine ulaşıldığını göstermektedir.
- TFRS 8 standardı ile kamuoyuna açıklanan toplam bölümsel bilgi miktarında önemli oranda artış sağlanmıştır. Bu sonuç, TFRS 8 standardı ile hedeflenen bölüm bilgilerinin artırılması ve kamuoyunun şirketler hakkında daha detaylı finansal bilgiler elde edebilmesi hedefine ulaşıldığını göstermektedir.
- 2008 yılsonunda 32 şirket bölümsel raporlarında mutabakat işle-

mi yapmış iken, bu sayı 2009 yılsonunda yüzde 21,8 artarak 39'a çıkmıştır. Artış 2010 yılında da yüzde 10,2 ile devam ederek 43 şirkete çıkmıştır. 2008 yılı 3. ara döneminde 29 şirket mutabakat yapmış iken, bu sayı 2009 yılsonunda yüzde 24,1 artarak 36'ya çıkmıştır. Artış 2010 yılında da yüzde 19,4 ile devam ederek 43 şirkete çıkmıştır. Bu sonuç, şirketlerin, TFRS 8 standardı şartlarına artan bir oranda uyum gösterme çabasında olduğunu göstermektedir.

- 2009 yılında, TMS 14 standardı şartlarına göre düzenlenmiş 2008 yılına ait bölümsel raporlarını, TFRS 8 standardı şartlarına göre yeniden düzenleyen şirketlerin sayısı sadece yirmibeştir. Bu sonuç, birçok şirketin 2008 yılı bölümsel raporlarını, TFRS 8 standardı şartlarına uygun olarak yeniden düzenlemediğini göstermektedir.

- Yapılan incelemede, 2009 yılı bölümsel raporlarını, standart şartlarına aykırı olarak, yürürlükten kalkmış olan TMS 14 standardı şartlarına göre düzenleyen, on şirketin bulunduğu tespit edilmiştir. Bu sonuç, tüm çalışmalara rağmen bazı şirketlerin bölümsel raporlama standartlarındaki değişimleri takip etmediğini göstermektedir.

- Onbeş şirketin, 2008 yılı bölümsel raporlarında, zorunlulukları bulunmamasına rağmen, TFRS 8 standardının şartlarını uyguladıkları tespit edilmiştir. Bu sonuç, şirketlerin bölümsel raporlamaya ve gerçekleştiren değişikliklere verdiği önemi göstermektedir.

- TFRS 8 standardının uygulanmaya başladığı 2009 yılından itibaren, onaltı şirketin daha önceki dönemler de yapmadıkları ara dönem bölümsel raporlamayı, yapmaya başladığı tespit edilmiştir. Bu sonuç, TFRS 8 standardının, ara dönem bölümsel raporlama uygulamalarının yaygınlaşmasına sağladığı katkıyı göstermektedir.

- Yapılan incelemede ondört şirketin, TFRS 8 standardının uygulanmaya başladığı 2009 yılından itibaren bölümsel raporlama yapmaya başladığı tespit edilmiştir. Bu sonuç, TFRS 8 standardının bölümsel raporlama uygulamalarının yaygınlaşmasına sağladığı katkıyı göstermektedir.

- Yapılan incelemede kamuoyuna en çok bölüm bilgisi açıklayan şirketlerin Alarko Holding, Menderes Tekstil ve Aksa olduğu tespit edilmiştir. Daha önce konu ile ilgili yapılan çalışmalar dikkate alındığında, kamuoyuna rakiplerine göre daha çok bölümsel bilgi açıklayan şirketlerin, diğer faktörlerin sabit kaldığı bir ortamda uzun vadede kârlılık ve sermaye maliyeti açısından daha avantajlı hale gelecektir.

- Yeni standardın yeni şartları ile şirketlerin bölümsel raporlarında değişiklikler yaratması hedeflenmiştir. Fakat TFRS 8 standardının, on

şirketin bölümsel raporlarında herhangi bir değişiklik yaratmadığı belirlenmiştir.

- Yapılan incelemede altı şirketin, 2009-2010 yılı bölümsel raporlarının, TFRS 8 standardının şartlarına aykırı olarak düzenlendiği tespit edilmiştir. Bu sonuç, SPK'nın tüm uyarılarına rağmen bazı şirketlerin standart şartlarını, finansal tablolarına ve dipnotlarına tam olarak yanıtımadığını göstermektedir.

Yukarıda tespit edilenler ışığında, TFRS 8 standardının Türkiye'de bölümsel raporlama uygulamalarının yaygınlaşmasına olumlu katkılar sağladığı ve bir farkındalık yarattığı görülmektedir. Kamuoyuna açıklanan bölüm ve finansal bilgi miktarındaki artışlar, finansal tablo kullanıcılarının, şirketler hakkında daha detaylı analizler yapabilmesine imkân tanıyacaktır. Tüm eksikliklerine rağmen TMS 14 standardı da Türkiye'de bölümsel raporlama kültürünün oluşturulmasında önemli katkılarda bulunmuştur.

6. KAYNAKÇA

- Benjamin, S.J., A. Muthaiyah, M.S. Marathamuthu ve U. Murugaiah 2010. "A Study of Segment Reporting Practices: A Malaysian Perspective" A Journal of Applied Business Research, Vol. 26, Issue 3, 31-41.
- Bens, D.A., P.G. Berger ve S.J. Monahan 2009. Discretionary Disclosure in Financial Reporting: an Examination Comparing Internal Firm Data to Externally Reported Segment Data. Working Paper, University of Chicago. Erişim Tarihi: 15.02.2010, <http://faculty.chicagobooth.edu/philip.berger/research/published%20papers/BBM%20090109.pdf>.
- Coller, M. ve B.G. Pierce 1999. "The New Segment Information: Is it any better?" Journal of Financial Statement Analysis, Vol. 4, Issue 2, 65-72.
- Derarca, D. 2009. "Operating Segments Through Management's Eyes" Accountancy Ireland, Vol. 41, Issue 1, 7-11.
- Douppnik, T.S. ve L.P. Seese 2001. "Geographic Area Disclosures under SFAS 131: Materiality and Fineness" Journal of International Accounting, Auditing and Taxation, Vol. 10, 117-138.
- Hemm, G. ve P.D. Valenza 2010. An Analysis of Segment Disclosures under IAS 14 and IFRS 8. Working Paper, Erişim Tarihi: 15.02.2010, <http://proquest.umi.com/pqdweb?did=2049209121&sid=7&Fmt=2&clientId=63518&RQT=309&VName=PQD>.
- Hessling, A.K. ve J. Jaakola 2007. Through the Eyes of Management. Stock-

TFRS 8 Faaliyet Bölümleri Standardının Uygulanma Düzeyinin TMS 14 Bölümlere Göre Raporlama Standardı İle Karşılaştırması: İMKB 100 Uygulaması

holm School of Economics Department of Accounting and Business Law
Master's Thesis in Accounting and Financial Management.

Lambert, R., C. Leuz ve R.E. Verrecchia 2007. "Accounting information, disclosure, and the cost of capital" *Journal of Accounting Research*, Vol. 45, Issue 2, 385-420.

Ömürdek, V. ve O. Özdemir 2009. "TFRS 8 Faaliyet Bölümleri Standardı Çerçevesinde Coğrafi Bölümlere Göre Finansal Raporlama: İMKB-100 Şirketlerinde Uygulanma Düzeyi" *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, Sayı 44, 199-211.

Poroy, N. 2009. *Yönetim Açısından Bölümlere Göre Raporlama*. Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.

Street, L.D., N.B. Nichols ve S.J. Gray 2000. "Segment Disclosures Under SFAS No. 131 Has Business Segment Reporting Improved?" *Accounting Horizons*, Sarasota, Vol. 14, Issue 3, 259-265.

TFRS 8 Faaliyet Bölümleri Standardı. Erişim Tarihi: 10.03.2010, http://www.tmsk.org.tr/index.php?option=com_content&task=view&id=145&Itemid=69.

TMS 14 Bölümlere Göre Raporlama Standardı. Erişim Tarihi: 10.03.2010, www.tmsk.org.tr/tms_seti/TMSdoc/20060303-TMS14.doc.

TMS 34 Ara Dönem Finansal Raporlama Standardı. Erişim Tarihi: 10.03.2010, http://www.tmsk.org.tr/index.php?option=com_content&task=view&id=145&Itemid=69.

Uyar, A. ve H.A. Güngörmüş 2009. "TFRS 8 Faaliyet Bölümleri Standardının Uygulanmasına İlişkin İMKB'de İşlem Gören Sanayi Şirketleri Üzerinde Bir Araştırma" *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt 8, Sayı 2, 427-439.

Veron, N. 2007. *EU Adoption of the IFRS Standart on Operating Segments*. Presentation Research Fellow at Bruegel to the Economic and Monetary Affairs Committee of European Parliament 19 September. Erişim Tarihi: 15.02.2010, http://veron.typepad.com./main/files/Europarl_IFRS_Sep07pdf.

Copyright of World of Accounting Science is the property of Muhasebe Bilim Dunyasy Dergisi and its content may not be copied or emailed to multiple sites or posted to a listserv without the copyright holder's express written permission. However, users may print, download, or email articles for individual use.